

РЕЗОЛУЦИЈА

ОСМЕ ПОКРАЈИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ КПЈ ЗА ЦРНУ ГОРУ, БОКУ, САНЦАК, КОСОВО И МЕТОХИЈУ*

I ПОЛИТИЧКА СИТУАЦИЈА

Пожар империјалистичког рата све се више шири и постоји опасност да захвати цио капиталистички свијет. Злочиначка ратна хушкачка политика француских и енглеских империјалиста имала је за последицу да не само неколико малих држава изгубе независност него да је и француски народ поробљен од њемачких и талијанских освајача као и своје властите најреакционарније буржоазије на челу са Петеном. Империјалистичке тежње њемачког и талијанског империјализма постају све веће према балканским и подунавским земљама. Дволична политика „неутралности“ владе Цветковић—Мачек—Корошец као и њена неискрена политика према СССР-у, упорно одупирање народним жељама да се склопи пакт о узајамној помоћи са Совјетским Савезом, једином земљом уз чију помоћ могу народи Југославије да обезбиједу мир и националну независност. Та и таква политика противнародне изабљивачке и реакционарне владе Цветковић—Мачек—Корошец води народе Југославије у опасност да постану плијен њемачког и талијанског империјализма, да буду бачени у ратни вртлог, таква влада не даје гаранције да наша земља избјегне опасност која јој пријети. Поред тога влада Цветковић—Мачек—Корошец јесте влада националног угњетавања црногорског, арнаутског, македонског и других народа Југославије, а нарочито влада прогањања радничке класе — а све то чини да је влада Цветковић—Мачек—Корошец влада разједињавања народних снага и руши све услове за окупљање широких народних маса за стварну одбрану националне независности наше земље и очување мира.

Под оваквим околностима у данашњем периоду пред нашу партиску организацију још императивније постављају се важни задаци за радни народ Црне Горе, Боке, Санцака, Косова и Метохије и то:

- 1) Упорна борба за изградњу, јачање и чистоћу наше партиске организације;
- 2) Остварење јединства радничке класе под руководством наше партије;

* Осма покрајинска конференција је одржана под Дурмитором — Баре Жугића — у августу 1940 године. Уиме ЦК КПЈ конференцији су присуствовали друг Тито и Иван Милутиновић. Резолуција Осме конференције је веома значајна, па је зато доносимо у цјелини. Оригинал налази у Архиву Историског института НРЦГ — Титоград (7284/1 1—7/40).

3) Остварење борбеног савеза радника и сељака као главне снаге за окупљање најширих народних маса;

4) Неуморна борба за слободу и равноправност свих угњетених народа. Ове своје захтјеве партиска организација може остварити: у борби против империјалистичког рата, против буржоаских великосрпских агената, социјалдемократских вођа, у борби против режимских и послодавачких агената у Југорасу и свих оних који покушавају да потчине радничку класу капиталистичкој класи и да ометају економске борбе и борбено јединство радничке класе, пролетаријата, у борби за бољи живот радног народа Југославије, у борби против на ријечима сељачких и дем. вођа и вођица, а на дјелу непријатеља сељаштва и средњих слојева, као и њихових агената како у редовима радничке класе тако и изван њених редова као и агената страних империјалиста у првом реду талијанског војства црногорске федералистичке странке као и бегова и барјактара на Косову и Метохији као агената разних империјалиста — као главних непријатеља радничке класе и радног народа Црне Горе, Боке, Санџака, Косова и Метохије.

II РАД ПАРТИСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ГРЕШКЕ

Осма редовна партиска конференција констатује да је партиска организација све до априла мјесеца 1940 г. спроводила правилну партиску линију и да је за тај период имала знатних успјеха како на политичком тако и на организационом пољу. Међутим, упркос тим успјесима руководећи форуми парторганизације и саме организације имале су недостатке и слабости и то:

а) Нијесу благовремено отклоњени недостаци организациј у раду међу омладином;

б) Скоро је био занемарен рад међу женама, женска комисија при КП неправилно је ликвидирана;

ц) Слаба, скоро никаква пажња није поклоњена изградњи партиског кадра, Историја СКП(б) није у цјелости нигдје прорађена;

д) У спором и недовољном умножавању партиског материјала, као и његовог достављања обласним и мјесним руководством и организацијама;

е) Што се није успјело у организовању синд. организације у неколико срезова и што приликом борбе ћуфкиста и централе УРС-ових синдиката није се конкретизирала та борба, већ задржало на општим паролама;

ф) Што нијесу довољно контролисане партиске јединице од партиских форума;

г) Што је приликом спровођења акције руководство иступало сувише круто. Наиме, утврђивало дан и сат када се имају

изводити акције без претходног консултовања са ОК и МК што је доводило до неслагања између МК и ПК;

х) Што је руководство последије првих демонстрација, које су политички и организационо рђаво и штетно дјеловале на широке народне масе и партиску организацију извело на улицу још само двије за акцију способне мјесне организације чиме је направило политичку и организациону грешку.

Од априла мјесеца, усљед слабе будности партиског руководства ПК и неправилне процјене и унутрашње ситуације, партиско руководство силази с правилне линије партије и занешено моментаном мобилизацијом баца парола демобилизације и на тај начин склизава објективно на дефетистичко гледиште. Та парола и акције које су вођене под том паролом нанијеле су парт. организацији велике штете што се огледа:

а) У слабљењу политичког утицаја парт. организације на широке народне масе;

б) У дјелимичном разбијању парт. организација — тешко повезивање извјесних мјесних организација са ПК партије;

ц) У неправилном и недругарском односу ПК према ЦК. када је ЦК указао на неправилност и кршење партиске линије од стране ПК. Ова неправилност и недругарски однос дошао је до изражаја у писму ПК-а ЦК-у од јула мјесеца 1940 године.

III ЗАДАЦИ ПАРТ. ОРГАНИЗАЦИЈЕ И НОВОГ РУКОВОДСТВА

Послије исцрпне и свестране дискусије Осма партијска конференција за Црну Гору, Боку, Санџак, Косово и Метохију усваја у цјелини и појединостима линију ЦК партије и поздравља његове мјере на чишћењу партије од туђих елемената као и на консолидацији читаве партије и партиског рада. Конференција поздравља и одобрава исправну линију руководства парт. организације од стране ЦК указујући на погрешност пароле демобилизација чиме је ЦК омогућио поновно политичко јачање партиске организације на широке народне масе као и организационо јачање партије.

У духу горе изложеног и пошто је Осма партиска конференција констатовала из недостатака, неправилности и грешака у досадашњем раду партиске организације и руководства Осма партиска конференција налаже новоизабраном руководству свим партиским форумима и организацијама да не штедећи снаге и бољшевичком преданошћу спроведу сљедеће закључке:

1) Мјере чишћења које је руководство предузело у сагласности са ЦК линијом отвореног писма и земаљског савјетовања — од туђих антипартиских и опортунистичких елемената, показале су се као правилне. Партиске организације не само што су ојачале своје редове, већ и свој уплив међу масама. Зато је по-

требно да се та борба настави свом жестином даље појачавати будност не само према свим непријатељима него и према свим опортунистичким и лијеvim скретањима као и секташком прилажењу масама са стране појединих партијаша и партиских организација.

2) Потребно је одмах појачати постојеће партиске организације у свим мјестима, а нарочито у индустријским крајевима (Бока, Метохија). Без савладавања овог главног организационог задатка немогућан је и правилан развој партије и извршење задатака који стоје пред њом.

3) Потребно је дати свим партиским јединицама расподјелу рада која ће овим омогућити свестрано и широко приступање масама. Приликом спровођења расподјеле мјесна партиска руководства, као и партиска јединица, морају водити рачуна да се она не свде на специјализацију, већ да та подјела рада омогући правилан рад партиске организације. Партиска руководства и партиске јединице не смију бити збир појединаца који се интересују искључиво за ову или ону област партиског рада, него морају сачињавати основну цјелину — они морају имати јасан преглед свих облика партиског рада и бити стварни политички руководиоци партиске организације као повезане цјелине на свом подручју.

4) Треба одлучно сузбијати страх примања у партију нових чланова радника и сељака који су изнимно провјерени у акцијама. Нарочито треба посветити више пажње увлачењу сиромашног сељаштва у партиску организацију, јер без тога као и свестраног организационог повезивања са селом немогуће је остварити савез радника и сељака.

5) Иако је у питању увлачења жена у партију доста лијеп напредак учињен, ипак је то недовољно и организација мора више пажње посветити том питању.

6) Потребно је осигурати замјене партиског руководства ради осигурања континуитета партиског рада.

7) Треба најоштрије поставити питање димитровског држања пред класним непријатељем и питање конспирације. При томе је важно васпитати и нечланове партије — борбене раднике и сељаке.

8) Треба појачати будност према свим антипартиским и туђим елементима као и скретање у партији.

IV ПИТАЊЕ КАДРОВА

а) У политици кадрова треба отклонити главне недостатке недовољну политичку и идеолошку спремност и недовољно посвећивање пажње изграђивању нових спремних кадрова. Потребно је да сви чланови партије систематски прораде Историју СКП

као и прорађивање свих партиских материјала. Не смије бити ни један члан партије који није прорадио партиски материјал;

б) У данашње вријеме од огромног је значаја развијање самоиницијативе како код свих форума и јединица тако и код појединих чланова. Овдје је важно нагласити да се партијци морају саживјети са партиском линијом и тада их неминовни развој партиске линије неће моћи изненадити.

Нарочиту пажњу треба посветити подизању и васпитању партиских кадрова из редова радника и сиромашних сељака.

V РАД МЕЂУ ОМЛАДИНОМ

а) Морају се код свих форума и организација отклонити несхватања огромне важности рада међу омладином. Треба остати на испуњењу специјалних захтјева омладине.

б) Треба уклонити секташко скретање које иде за тим да рад међу омладином сведе на рад међу већ изграђеним комунистичким омладинцима — то се схватање испољава у гушењу самоиницијативе омладине;

ц) Исто тако треба уклонити и опортунистичко скретање које иде за тим да рад међу омладином постави не као један од врло важних облика партиског рада, већ као од партије потпуно изолован рад, а такво схватање доводи до тога да омладина не служи као резервоар нових партиских кадрова већ иде за тим да партију ликвидира као васпитача широких омладинских маса.

Због тога и ради правилног руковођења омладинским радом обавезно је за све чланове партије да изуче линију партије по питању рада међу омладином.

VI РАД У СИНДИКАТИМА

а) Треба најенергичније сузбијати појаву бјежања из класног синдикалног покрета јер су класни синдикати УРС-а изграђени на бази радничког класног синдикалног јединства, јер су УРС-ови синдикати, упркос држања социјалдемократских агената буржоазије, класне организације. Напуштање синдиката значи препуштање радника отвореном утицају слугу капитала, социјалдемократске бирократије.

б) Треба неуморно наставити борбу за јединство радника у борби за бољи живот без обзира да ли су организовани и којој организацији припадају. То је јединство од огромног политичког значаја за класно освјешћавање и уједињење радничке класе.

ц) Треба у коријену уништити опортунистичка и у суштини социјалдемократска скретања која иду за тим да се радничка борба прави зависном од тзв. „легалних средстава“ Таква

схватања помажу послодавцима, соц. демократским вођама Југораса и полиције, данас тако жучно повезаних, да гуше борбу радничке класе.

д) Треба одлучно и до краја раскринкати пред масама цјепача радничког покрета на Цетињу браће Ђуфка и њиховог помагача Ђура Павићевића, који су избачени из партије као издајници и непријатељи радничке класе, као и непријатељске ортаке шестојануарског и антипартиског типа Петка Милетића.

VII РАД НА СЕЛУ

Иако је досадашњи рад на селу задовољавајући треба га појачати, јер само на тај начин придобијањем маса сиромашног и средњег сељаштва за савез са радничком класом под руководством наше партије, наше партиске организације моћи ће испунити задатке који стоје пред њом.

VIII РАД МЕЂУ ЖЕНАМА

а) Мора се приступити озбиљном раду међу радним женама у вароши и на селу.

б) У сваком акцијама треба истицати и привлачити и жене водећи неуморну борбу за остварење начела „за једнак рад и једнака плата“ постављајући специфичне захтјеве жена.

ц) У исто вријеме треба водити и акције свих жена за општа женска права, право гласа, равноправност пред законом и томе слично.

IX ТЕХНИКА И ПРОПАГАНДА

Треба изградити што бољи технички апарат, јер је досадашњи недовољан — без доброг техничког апарата нема ни добре пропаганде.

а) Све мјесне организације треба да се оспособе за умножавање и растурање партиског материјала.

б) Руководству се налаже да популарно изради у сагласности са ЦК КПЈ Историју, Брошуру о националном питању у Црној Гори, затим да изради Аграрни програм за Црну Гору, Санцак, Косово и Метохију.

ц) Потребно је објаснити најширим масама буржоаски смисао разних партија које се издају за „народне“, „демократске“ и „сељачке“ а нарочито федералистичке партије.

б) Потребно је обезбиједити редовно излагање партиског органа, чија је дужност конкретније разрађивање партиске линије у вези са покрајином.

X БОРБА ПРОТИВ БИЈЕЛОГ ТЕРОРА

Потребно је обезбиједити брзу и свестрану помоћ жртвама бијелог терора. Захтјев за ослобођење и повратак наших шпанских добровољаца из логора француских империјалиста; за амнестију свих политичких и војних осуђеника; укидање суда за заштиту државе и пријеког војног суда као и распуштање концентрационих логора. Ови се захтјеви морају поставити приликом свих акција. У борби против бијелог терора треба ангажовати што шире народне слојеве.

XI БОРБА ПРОТИВ СКУПОЋЕ РАТНИХ ЛИХВАРА

XII БОРБА ЗА ОСЛОНАЦ НА СОВЈЕТСКИ САВЕЗ И ОСТВАРЕЊЕ ПАКТА О УЗАЈАМНОЈ ПОМОЋИ

XIII Све одлуке, резолуције Осме партиске конференције усвојене су једногласно.

XIV Резолуција постаје пуноважна пошто је одобри ЦК Партије.

ПАЉЕЊЕ ЉУТЕ 1944 ГОДИНЕ

Од 7 до 12 новембра 1944 год., у завршним борбама пред ослобођење Боке, страдао је скоро цио сјеверни преддио Доброте, звани Љута. Од понорнице Љуте Ријеке па до стрмог Рашког Бријега низало се мало насеље помораца од свега 51 куће и цркве св. Петра. Власници, већином капетани, градили су их знатним капиталима стеченим из доба поморског просперитета Доброте и Љуте, који се и огледа у њима. Тако су се ту налазиле импозантне и простране камене зграде са фасадама од тесаника.

Свега, дакле, на коју седмицу пред крај ратних операција у Боки, сваки дан је плануло по неколико зграда, тако да је на самој Љути пожар прогутао 34 куће, са цјелокупним намјештајем. Остали су само масивни зидови тога старог приморског насеља.

У нашој држави је било кудикамо тежих и обимнијих зарања материјалних добара, али релативно, према својој величини, и ово мало поморско насеље на крају Доброте иде у ред оних мјеста у нашој земљи која су најтеже страдала у току Другог свјетског рата, јер је оно данас скоро цијело уништено. Остало је свега 10 читавих кућа и црква. Срећом, чврсти камени зидови добро су одојели пожару и тако омогућавају обнову тог данашњег зграишта на домаку Котора.